

SPÓŁDZIELCZA GRUPA BANKOWA
BANK SPÓŁDZIELCZY W CZŁUCHOWIE

SPRAWOZDANIE
z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie
w 2022 roku

Spis treści

WSTĘP	3
OGÓLNE INFORMACJE O BANKU	3
Dane ogólne	3
Władze Banku	3
1. Zebranie Przedstawicieli.....	3
2. Rada Nadzorcza Banku.....	4
3. Zarząd Banku.....	4
Organizacja wewnętrzna Banku i sieć placówek.....	5
Pracownicy	6
AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU	7
Aktywa.....	7
1. Należności	7
2. Należności zagrożone i rezerwy	9
3. Pozostałe istotne pozycje aktywów.....	10
Pasywa.....	10
1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego.....	10
2. Fundusze	13
3. Pozostałe istotne pozycje pasywów.....	13
Rachunek wyników.....	14
Podstawowe wskaźniki efektywności	16
INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ	16
1. Ryzyko kredytowe i koncentracji.....	17
2. Ryzyko płynności.....	18
3. Ryzyko stopy procentowej.....	19
4. Ryzyko walutowe.....	20
5. Ryzyko operacyjne.....	20
6. Ryzyko braku zgodności	21
7. Ryzyko kapitałowe	22
ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2022	22
PRZEWIDYWANIA ROZWOJOWE BANKU W 2023 ROKU	24
INFORMACJA DODATKOWA.....	25

WSTĘP

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie, działając zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości, przedkłada Sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok obrotowy od 01 stycznia do 31 grudnia 2022 roku.

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o pełną sprawozdawczość finansową zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości oraz art. 111a Prawa bankowego. Podlega ono badaniu i jest ono ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.

OGÓLNE INFORMACJE O BANKU

Dane ogólne

Nazwa	Bank Spółdzielczy w Człuchowie
Forma prawna	spółdzielnia
Numer KRS	0000085632
Numer REGON	000498537
Numer NIP	8431014270
Adres siedziby	77-300 Człuchów, ul. Zamkowa 23
Telefon	59 83 43 287, 59 83 42 472
Strona internetowa	www.bsczluchow.pl

Bank jest zrzeszony w ramach Umowy Zrzeszenia z SGB- Bank S.A. w Poznaniu i przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Władze Banku

1. Zebranie Przedstawicieli

Najważniejszym organem Banku jest Zebranie Przedstawicieli, które obradowało w dniu 2 czerwca 2022 r.

Podjęto na nim 15 Uchwał, w tym m.in. w sprawach:

- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwała nr 4/2022;
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwała nr 5/2022;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwała nr 6/2022;
- podziału nadwyżki bilansowej Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwała nr 7/2022;
- udzielenia absolutorium członkom Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwały nr 8/2022, 9/2022, 10/2022, 11/2022, 12/2022;

- ustalenia najwyższej sumy zobowiązań jaką Bank Spółdzielczy w Człuchowie może zaciągać – Uchwała nr 13/2022;
- kolegialnej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok 2021 – Uchwała nr 14/2022;
- uchwalenia Polityki odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczego w Człuchowie – Uchwała nr 16/2022;
- zmian w Statucie Banku Spółdzielczego w Człuchowie – Uchwała nr 17/2022.

2. Rada Nadzorcza Banku

Zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Człuchowie, Rada Nadzorcza liczy 8 osób. Skład wybranej przez Zebranie Grup Członkowskich w 2020 roku Rady Nadzorczej uległ w 2021 roku zmianie z powodu śmierci Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej w dniu 18 lipca 2021 roku. Skład Rady został uzupełniony w dniu 19 listopada 2021 roku.

Aktualnie Rada Nadzorcza i Komitet Audytu działają w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
1. Bronisław Kołodziej	Przewodniczący Rady Nadzorczej, Członek Komitetu Audytu
2. Marian Janta - Lipiński	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Henryk Gwizdała	Sekretarz Rady Nadzorczej
4. Krzysztof Mróz	Członek Rady Nadzorczej
5. Jarosław Miluszkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
6. Tadeusz Orzłowski	Członek Rady Nadzorczej
7. Elżbieta Napiórkowska	Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu Audytu
8. Aleksandra Sierant	Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu Audytu

Rada odbyła w 2022 roku 9 spotkań, na których podjęła 238 uchwał.

Komitet Audytu spełnia wymagania art. 129 Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym - większość członków Komitetu, w tym Przewodniczący, jest niezależna od Banku.

Komitet Audytu odbył w 2022 roku 8 posiedzeń, na których realizował min. czynności związane z:

- rewizją finansową, w tym oceną badania sprawozdania finansowego i rekomendowaniem Radzie Nadzorczej zatwierdzenia badanego przez Związek Rewizyjny rocznego sprawozdania finansowego,
- kontrolowaniem i monitorowaniem niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta,
- rekomendowaniem Radzie Nadzorczej przyjęcia zmian w Polityce rachunkowości,
- monitorowaniem: skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, procesu sprawozdawczości finansowej.

3. Zarząd Banku

Skład Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie w roku 2022 nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2022 roku Zarząd Banku pracował w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
1. Mariola Mikołajczyk	Prezes Zarządu
2. Barbara Makowska	Wiceprezes Zarządu ds. finansowych
3. Kinga Przełożna	Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie odbył w sprawozdawczym okresie 90 posiedzeń, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznał się i analizował materiały zgodnie z przyjętym zakresem wynikającym z systemu informacji zarządczej, wprowadził 226 uchwał związanych z zarządzaniem bieżącą działalnością Banku, w tym min.: przyjmowaniem nowych oraz zmianą istniejących procedur, wprowadzaniem nowych usług, zmianą taryfy opłat i prowizji, analizą funkcjonowania placówek, spraw członkowskich. Zarząd wykonywał swoje zadania określone w Prawie spółdzielczym oraz Statucie Banku w sposób oznaczony w tych aktach oraz uregulowany w Regulaminie działania Zarządu, uchwalonym przez Radę Nadzorczą Banku.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie, oprócz kolegiąlnego zarządzania Bankiem, zajmowali się również nadzorem nad wydzielonymi obszarami działalności bankowej.

Organizacja wewnętrzna Banku i sieć placówek.

Bank nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obszarem działania Banku jest województwo pomorskie oraz powiat złotowski, szczecinecki oraz sępoleński, przy czym jako podstawowy teren działania przyjmuje się powiat człuchowski oraz powiaty sąsiadujące, a więc: chojnicki, złotowski, szczecinecki, sępoleński i złotowski.

Bank na koniec 2022 roku działał poprzez Centralę zlokalizowaną w Człuchowie, a także 4 Oddziały:

- Oddział Człuchów,
- Oddział Czarne,
- Oddział Debrzno,
- Oddział Przechlewo

oraz Filię Rzeczennica stanowiącą placówkę Oddziału Czarne.

Bank w 2022 roku nie tworzył nowych placówek, natomiast ze względów ekonomicznych od dnia 05 maja 2022 roku zlikwidował Punkt Kasowy w Koczale, funkcjonujący do tej pory w ramach Oddziału Przechlewo. Oddziały są jednostkami o charakterze handlowym, natomiast Centrala realizuje zadania organizacyjne i merytoryczne, kluczowe dla całego Banku oraz nadzoruje ich wykonanie przez pozostałe jednostki organizacyjne Banku.

Bank nie posiada podmiotów zależnych na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia 575/2013 w państwach członkowskich i państwach trzecich, a także nie działa w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 Prawa bankowego, w związku z tym nie zawiera umów określonych w tym artykule.

Pracownicy

Na koniec 2022 roku w Banku zatrudnione było 49 osób w przeliczeniu na pełne etaty i w stosunku do końca poprzedniego roku stan zatrudnienia uległ zmniejszeniu o 1 osobę. W Centrali zatrudnionych było 25 pracowników a w Oddziałach 24.

Strukturę wykształcenia pracowników jak i formy zatrudnienia w rozbiciu na poszczególne placówki zawiera przedstawiona poniżej tabela.

Jednostka	Ilość pracowników na 31.12.2022	Wykształcenie		Rodzaj umowy o pracę - czas:	
		Wyższe	Średnie	Nieokreślony	Określony
Centrala	25	23	2	20	5
O/ Człuchów	6	5	1	6	0
O/ Czarne	8	7	1	6	2
O/ Debrzno	5	4	1	5	0
O/ Przechlewo	5	4	1	4	1
Razem	49	43	6	41	8
Udział		87,76%	12,24%	83,67%	16,33%

Działalność szkoleniowa w sprawozdawanym okresie prowadzona była w oparciu o Plan działalności szkoleniowej przyjęty przez Zarząd w dniu 28 stycznia 2022 roku. Zarząd uznaje stałą potrzebę podnoszenia kwalifikacji, co wpływa na to, że pracownicy Banku, w tym kadra kierownicza, corocznie uczestniczą w licznych szkoleniach. Wpłynęły one w znaczący sposób na utrzymanie ryzyka prowadzenia działalności, które istotnie się zwiększyło z uwagi na trudną sytuację makroekonomiczną w Polsce, na akceptowalnym poziomie. Liczne szkolenia realizowane przez firmy szkoleniowe, ale także przez KNF, SSO-SGB, Bank Zrzeszający oraz dostawcę podstawowego systemu informatycznego związane były m.in.:

- zarządzaniem ryzykiem,
- wdrażaniem nowych programów i produktów, w tym związanych z czynnikami ESG, zmianą funkcjonalności oprogramowania,
- kluczowymi zagadnieniami z obszaru ochrony danych osobowych,
- przeciwdziałaniem procesowi prania pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- zmianami w kodeksie pracy,
- cyberbezpieczeństwem i zasadami bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Pozwalały one realizować na bieżąco zadania, w tym związane z utrzymaniem efektywności funkcjonowania Banku.

W sprawozdawanym okresie przeprowadzono także szereg szkoleń wewnętrznych wynikających z aktualnych potrzeb Banku, w tym w zakresie: procedury anonimowego informowania o nieprawidłowościach, zasad etyki oraz zasad zarządzania konfliktami interesów, cyberbezpieczeństwa, w tym szczególnie zagrożeń socjotechnicznych, zasad przewarzania danych osobowych, zasad przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W związku z dogodną dla pracowników formą, szkolenia odbywały się głównie one-line, co stanowi efektywny i dużo mniej kosztowny sposób rozwoju pracowników. Poniesione w roku sprawozdawczym koszty szkoleń wyniosły 65 126,23 zł i były wyższe przeszło siedmiokrotnie od kosztów roku poprzedniego. Bank w 2022 roku nie korzystał z refundacji kosztów usług rozwojowych.

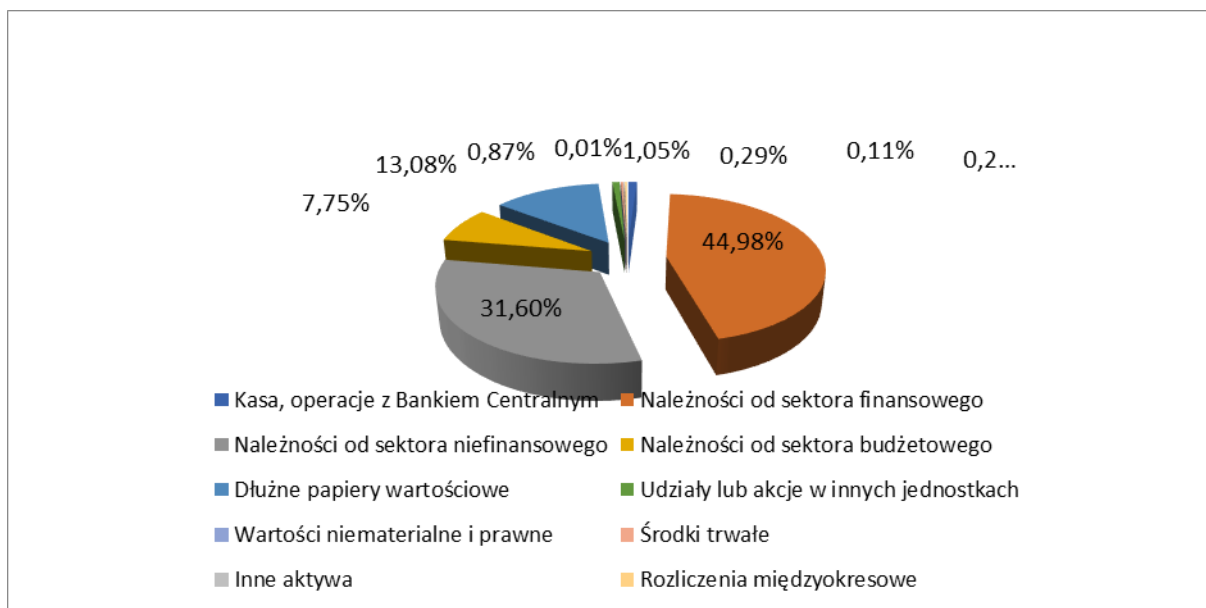
AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU

Bank Spółdzielczy w Człuchowie w 2022 roku realizował zadania zgodnie z przyjętymi kierunkami działania wynikającymi ze Strategii Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2021-2025 oraz w oparciu o Plan finansowy Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2022-2026.

Aktywa

Suma bilansowa obniżyła się na przestrzeni 2022r. z 364 444 836,52 zł do 362 592 568,05, tj. o 0,51%. Tym samym wykonano plan finansowy na 2022r. w tym zakresie w 98,23%. Struktura aktywów przedstawiona została na poniższym wykresie:

Struktura aktywów na dzień 31.12.2022 roku

1. Należności

W strukturze aktywów dominowały należności od sektora finansowego, które na 31.12.2022r., wyniosły 163 095 010,92 zł i w stosunku do roku poprzedniego obniżyły się o 14,07%, tj.: 26 715 203,49 zł, z uwagi na zainwestowanie części wolnych środków w obligacje BGK i bony pieniężne. Stanowiły one 44,98% wszystkich aktywów Banku. Pozycję tę tworzyły głównie lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym, o wartości 129 524 103,46 zł. W grupie tej znajdują się także kredyty

udzielone sektorowi finansowemu w kwocie 2 286 222,62 zł, nie występujące w bilansie roku ubiegłego.

Należności od sektora niefinansowego o wartości 114 591 188,58 zł, stanowiące kolejną najwyższą składową aktywów, zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego okresu o 6,81%%, obniżając także swój udział w sumie aktywów z 33,74% do 31,60%.

Należności od sektora budżetowego osiągnęły wartość 28 101 494,67 zł, zwiększając swój stan w stosunku do poprzedniego roku o 24,50%.

Strukturę podmiotową wszystkich należności prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 1: Struktura podmiotowa należności

Wyszczególnienie	Wartość na dzień 31.12.2021r.	Struktura %	Wartość na dzień 31.12.2022r.	Struktura %	Dynamika %
1. Sektor finansowy	189 810 214,41	56,59%	163 095 010,92	53,34%	85,93%
2. Sektor niefinansowy, w tym:	122 959 694,17	36,66%	114 591 188,58	37,47%	93,19%
Przedsiębiorstwa i spółki	13 850 651,24	4,13%	20 187 527,33	6,60%	145,75%
Przedsiębiorcy indywidualni	14 494 756,68	4,32%	5 653 444,12	1,85%	39,00%
Osoby fizyczne	53 941 937,89	16,08%	50 647 942,80	16,56%	93,89%
Rolnicy indywidualni	39 826 262,85	11,87%	37 425 722,31	12,24%	93,97%
Instytucje niekomercyjne	846 085,51	0,25%	676 552,02	0,22%	79,96%
3. Sektor budżetowy	22 618 407,88	6,74%	28 101 494,67	9,19%	124,24%
RAZEM	335 388 316,46	100,00%	305 787 694,17	100,00%	91,17%

W należnościach sektora niefinansowego i budżetowego łącznie kredyty stanowią niemalże stuprocentową wartość.

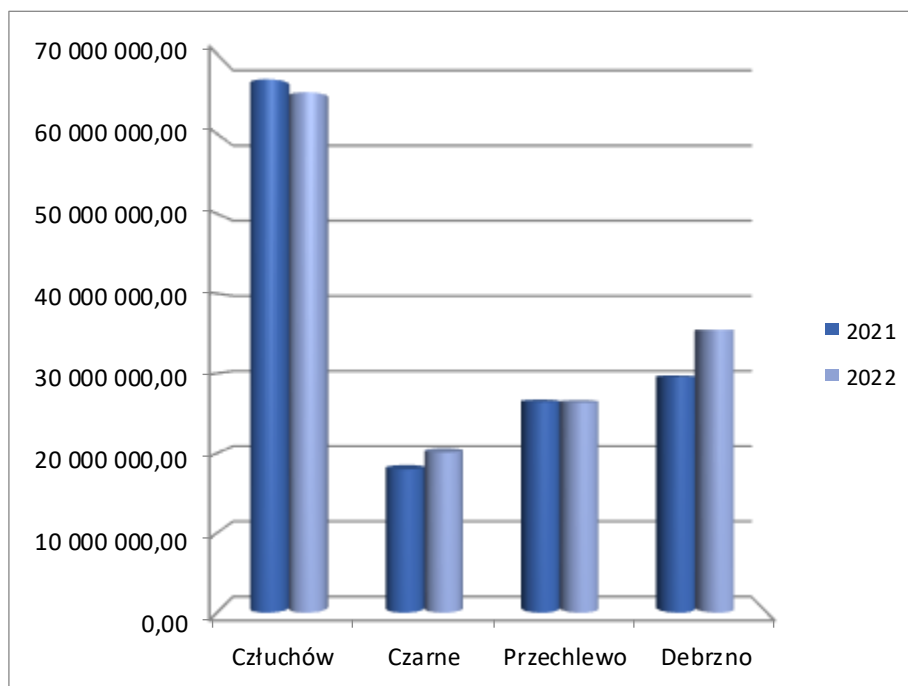
Najistotniejszymi grupami podmiotów korzystającymi z kredytów w Banku były osoby fizyczne oraz rolnicy indywidualni. Portfel kredytów prawie wszystkich grup podmiotów obniżył się w stosunku do roku poprzedniego. Najistotniejszy spadek wystąpił w wartości kredytów przedsiębiorstw indywidualnych, bo aż o 61,00% (8 841 312,56zł). Przyrosły kredyty przedsiębiorstw i spółek o 45,75% (6 336 876,09zł) i jednostek samorządowych o 24,50% (5 530 211,01zł). Obie grupy podmiotów zwiększyły znacznie swój udział w wolumenie kredytów. W 2022 roku Bank udzielił także kredytu podmiotowi z sektora finansowego.

Trudna sytuacja makroekonomiczna w przestrzeni gospodarczej i duża niepewność gospodarowania, przy bardzo wysokich kosztach kredytowania wpłynęła na wyhamowanie akcji kredytowej w całym 2022 roku.

Wartość bilansowa całego portfela kredytowego łącznie z zaangażowaniem pozabilansowym na dzień 31.12.2022r. wyniosła 159 950 687,21 zł i w porównaniu do danych odnotowanych na koniec roku poprzedniego spadła o 0,93%.

W portfelu kredytowym Banku dominują kredyty udzielone przez Oddział Człuchów.

Zmiana stanu kredytów w poszczególnych Oddziałach w latach 2021 -2022

Zgromadzone przez Bank depozyty w pełni pokrywają posiadany portfel kredytowy a wskaźnik pokrycia na koniec grudnia 2022 r. wyniósł 206,73% dając możliwość istotnego zwiększenia akcji kredytowej. Wskaźnik ten dla kredytów powiększonych o zaangażowanie pozabilansowe wyniósł 187,40%,

2. Należności zagrożone i rezerwy

Pomimo widocznych symptomów pogarszania się kondycji gospodarki należności zagrożone w stosunku do poprzedniego roku, obniżyły się o 855 970,52zł i wyniosły 837 379,14zł. W znacznej mierze wynikało to ze zwiększenia się poziom ozerwowania należności, w następstwie przekwalifikowania części kredytów do sytuacji straconej oraz ze spłat kredytów, które ostrożnościowo przeklasyfikowane zostały w okresie trwania epidemii koronawirusa do kategorii kredytów zagrożonych. Kredyty te spłacane są terminowo. Wszystkie należności zagrożone to należności od sektora niefinansowego i stanowiły one 0,58% wartości bilansowej całego portfela kredytowego (1,16% w roku ubiegłym) oraz 1,92% kapitału uznanego.

Strukturę tych należności prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 2: Struktura podmiotowa należności zagrożonych

Podmiot	Należności zagrożone	Struktura %	Poniżej standardu	Struktura %	Wątpliwe	Struktura %	Stracone	Struktura %
Działalność gospodarcza	459 366,72	54,86%	459 366,72	54,86%	0	0,00%	0,00	
Rolnictwo	371 110,82	44,32%	371 110,82	44,32%	0	0,00%	0,00	
Osoby fizyczne	6 901,60	0,82%	6 901,60	0,82%	0	0,00%	0,00	
Razem	837 379,14	100,00%	837 379,14	100,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

W strukturze, podobnie jak w roku ubiegłym dominują należności podmiotów gospodarczych, a następnie rolnictwa, natomiast należności zagrożone osób fizycznych stanowią tylko 0,82%.

Na należności zagrożone składają się głównie (99,91%) kredyty zagrożone.

Zgodnie z przyjętą Polityką Kredytową Banku, rezerw celowych nie pomniejsza się o posiadane zabezpieczenia.

Występujące w Banku ryzyko kredytowe, kompensowane jest na bieżąco tworzonymi rezerwami. Wartość rezerw na należności bilansowe oraz pozabilansowe powiększona o wartość odpisów aktualizujących na należności zagrożone wyniosła 2 294 352,83zł, w tym na należności kredytowe 2 291 705,28 zł. Rezerwy celowe wraz z odpisami aktualizującymi odsetki pokrywają kredyty zagrożone brutto z zaangażowaniem pozabilansowym w 73,75%.

3. Pozostałe istotne pozycje aktywów

Bank posiada dłużne papiery wartościowe, na które składają się bony pieniężne o wartości bilansowej 36 210 904,46 zł, obligacje BGK serii FPC0328 na kwotę 10 073 226,20 zł oraz bankowe papiery wartościowe SGB-Bank S.A. - 1 133 514,86 zł.

Do innych istotnych pozycji aktywów należą:

- kasa, operacje z bankiem centralnym: 3 821 321,18 zł,
- aktywa trwałe netto: 1 054 434,72 zł.

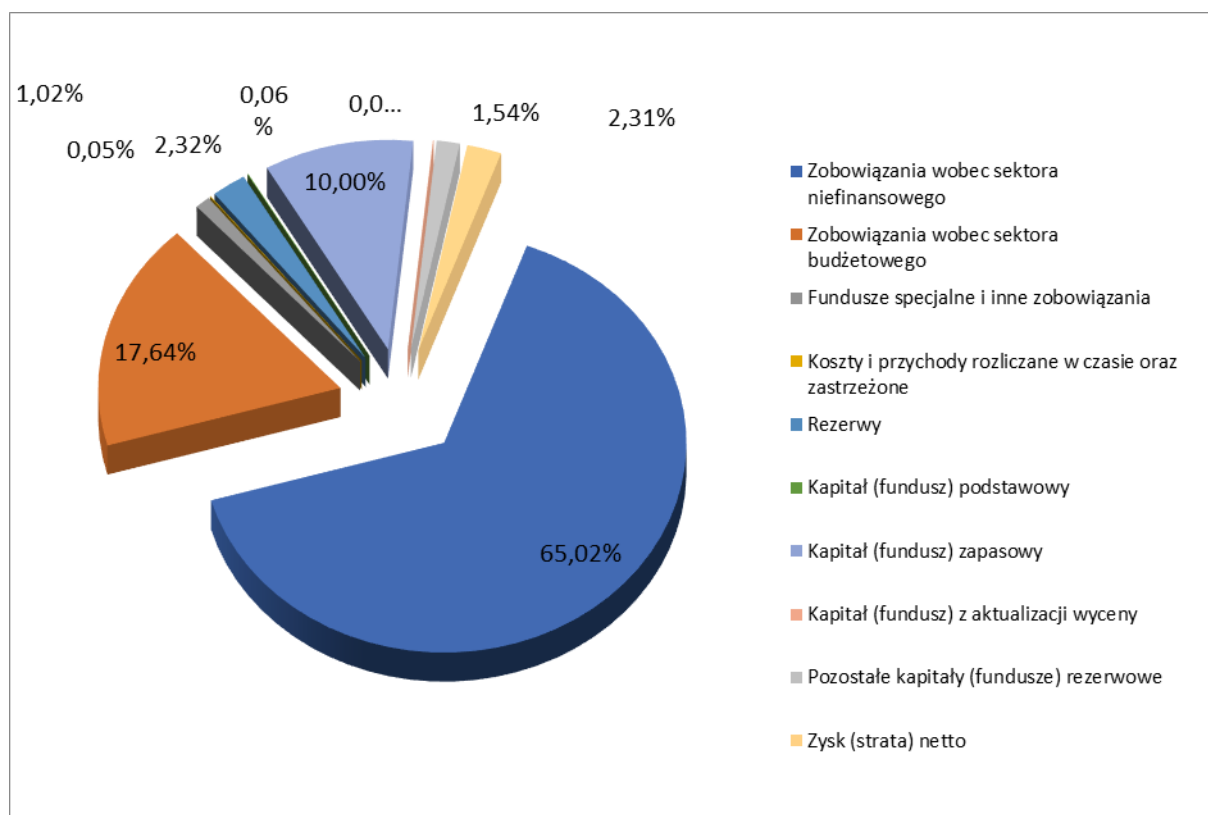
Bank posiada także akcje Banku Zrzeszającego, tj. akcje AB, AF, AK, AL, U, AM, AO, AP o łącznej wartości 3 169 860,41 zł. Udział w kapitale i w głosach na WZA nie przekracza 1%. Ponadto w związku z przystąpieniem do Spółdzielczego Systemu Ochrony Instytucjonalnej, Bank posiada także udział w wysokości 1 tys. zł.

Pasywa

1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego

W strukturze pasywów niezmiennie dominują zobowiązania wobec sektora niefinansowego (65,02%), które wyniosły 235 759 294,42 zł i obniżyły się w trakcie roku o 7 482 423,81zł (3,08%) oraz zobowiązania wobec sektora budżetowego kwocie 63 952 648,27 zł, niższe o 7 296 752,52zł (10,24%). Obniżenie tej grupy pasywów wynikało ze spadku środków dotychczas obsługiwanych jednostek samorządu terytorialnego.

Struktura pasywów na dzień 31.12.2022 roku

Bank zgromadził na koniec 2022 roku łącznie zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego o wartości 299 711 942,69 zł, które obniżyły się w okresie sprawozdawczym o 14 779 176,33 zł.

Tabela nr 3: Struktura terminowa zobowiązań

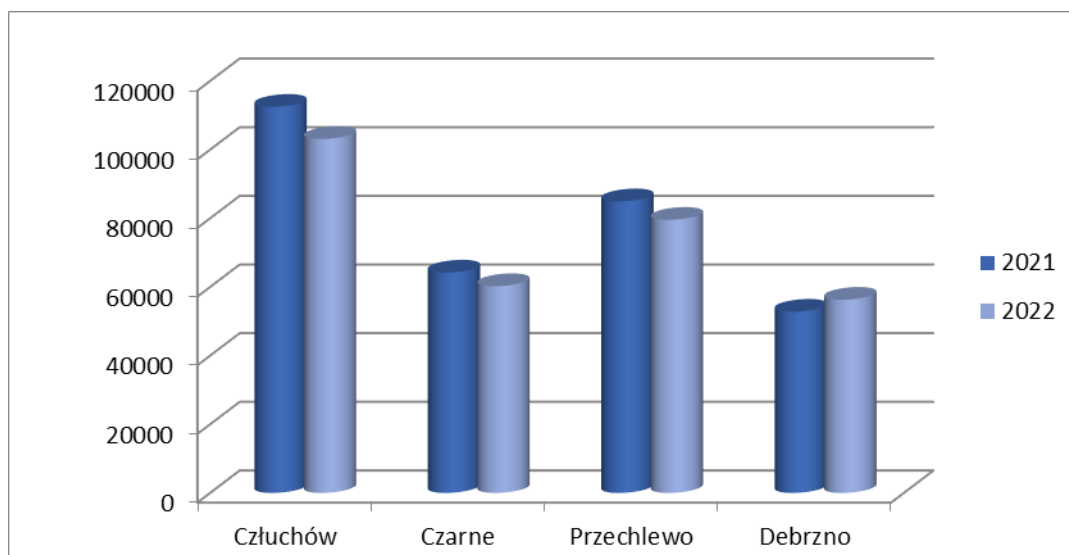
Wyszczególnienie	Stan środków na dzień 31.12.2021r. w zł	Struktura %	Stan środków na dzień 31.12.2022 r. w zł	Struktura %	Dynamika %
Bieżące	219 040 526,23	69,65%	206 036 896,17	68,74%	94,06%
Terminowe	95 450 592,79	30,35%	93 675 046,52	31,26%	98,14%
RAZEM	314 491 119,02	100,00%	299 711 942,69	100,00%	95,30%

W strukturze terminowej zobowiązań podobnie jak w roku ubiegłym przeważały zobowiązania bieżące chociaż ich spadek (5,94%) był większy w roku sprawozdawczym niż zobowiązań terminowych (1,86%). Niższy stan zobowiązań ogółem wynikał z promocyjnych warunków oprocentowania lokat na nowe środki oferowanego w bankach i ich dynamicznego przepływu między bankami, w procesie

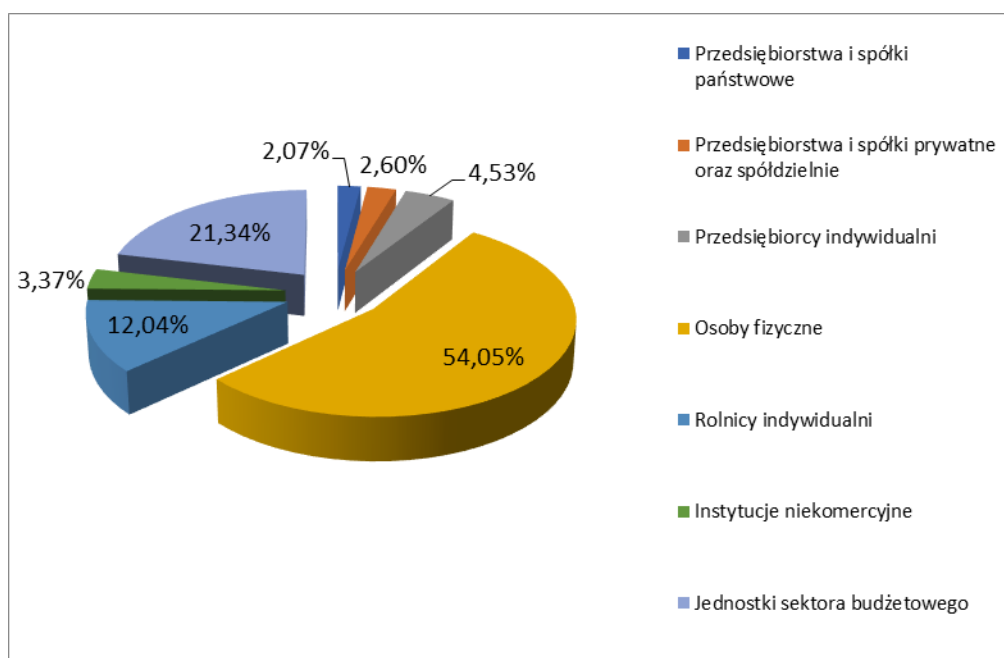
dostosowywania stóp depozytowych banków do zmian stopy podstawowej banku centralnego.

Przyrost depozytów wystąpił w Oddziale w Debrznie, natomiast w pozostałych oddziałach widoczne jest obniżenie ich poziomu.

Zmiana stanu depozytów w poszczególnych Oddziałach
w latach 2021 -2022

Struktura podmiotowa depozytów
na dzień 31.12.2022 roku

W strukturze podmiotowej dominują depozyty osób fizycznych stanowiąc 54,05% całej bazy depozytowej i udział tej grupy depozytów w strukturze wzrósł w stosunku do ubiegłego roku, gdzie wynosił 52,45%. Jest to pozytywne zjawisko dla Banku,

gdyż depozyty tej grupy podmiotów cechują się największą stabilnością. W 2022 roku wystąpił spadek wartości depozytów większości podmiotów. Istotnie wzrosły tylko depozyty przedsiębiorstw i spółek państwowych (o 80,35%), jednakże ich udział w strukturze wynosi na dzień sprawozdawczy tylko 2,07%.

Tabela nr 4: Struktura podmiotowa depozytów

Wyszczególnienie	Depozyty na dzień 31.12.2021 w zł	Struktura %	Depozyty na dzień 31.12.2022r. w zł	Struktura %	Dynamika %
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	3 434 953,13	1,09%	6 194 951,84	2,07%	180,35%
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	13 783 614,53	4,38%	7 779 238,95	2,60%	56,44%
Przedsiębiorcy indywidualni	14 419 096,54	4,58%	13 583 457,16	4,53%	94,20%
Osoby fizyczne	164 941 982,97	52,45%	161 998 945,43	54,05%	98,22%
Rolnicy indywidualni	36 639 619,64	11,65%	36 098 116,01	12,04%	98,52%
Instytucje niekomercyjne	10 022 451,42	3,19%	10 104 585,03	3,37%	100,82%
Jednostki samorządu terytorialnego	71 249 400,79	22,66%	63 952 648,27	21,34%	89,76%
RAZEM	314 491 119,02	100,00%	299 711 942,69	100,00%	95,30%

Analiza zmian poziomu depozytów ogółem, a także w ujęciu podmiotowym, uwidacznia ich spadek i pewne przesunięcia w strukturze, jednakże ta największa grupa pasywów, nadal stanowi główne i wystarczające źródło finansowania działalności kredytowej.

2. Fundusze

Fundusze w wartości bilansowej wynosiły 42 205 915,91 zł stanowiąc 11,64% sumy bilansowej. Na przestrzeni roku wzrosły o 5,11% w następstwie przeznaczenia przez Zebranie Przedstawicieli całego wyniku finansowy 2021 roku w kwocie 2 118 228,30 zł na ich zasilenie. Na ich wartość wpłynęło także pomniejszenie funduszu udziałowego o kwotę 65 000,00 zł w następstwie otrzymania zgodny uprzedniej, z tytułu przewidywanych wypłat udziałów członkowskich.

Największą kwotę funduszy tworzy fundusz zasobowy 36 242 960,02 zł i fundusz ogólnego ryzyka 5 600 000,00 zł. Fundusz udziałowy stanowi 217 900,00 zł, przy czym 95,97% udziałów należy do osób fizycznych.

Natomiast fundusze własne Banku uwzględniane do wyliczania współczynnika wypłacalności wzrosły o 5,42% do 43 710 241,46 zł, nieznacznie się różniąc od wartości planowanej (realizacja 99,67%). Łączny współczynnik kapitałowy ukształtował się na poziomie 29,31% kształtując się na zbliżonych do zeszłorocznego poziomie (29,02%).

3. Pozostałe istotne pozycje pasywów

W strukturze pasywów istotny udział mają również rezerwy w kwocie 8 408 294,96 zł, z dominującą rezerwą na ryzyko ogólne o wartości 5 600 000,00 zł tworzoną zgodnie z przepisami art. 130 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, przeznaczoną na pokrycie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością Banku, w tym ryzyka operacyjnego, a także na należności i udzielone zobowiązania pozabilansowe nieobjęte rezerwami celowymi.

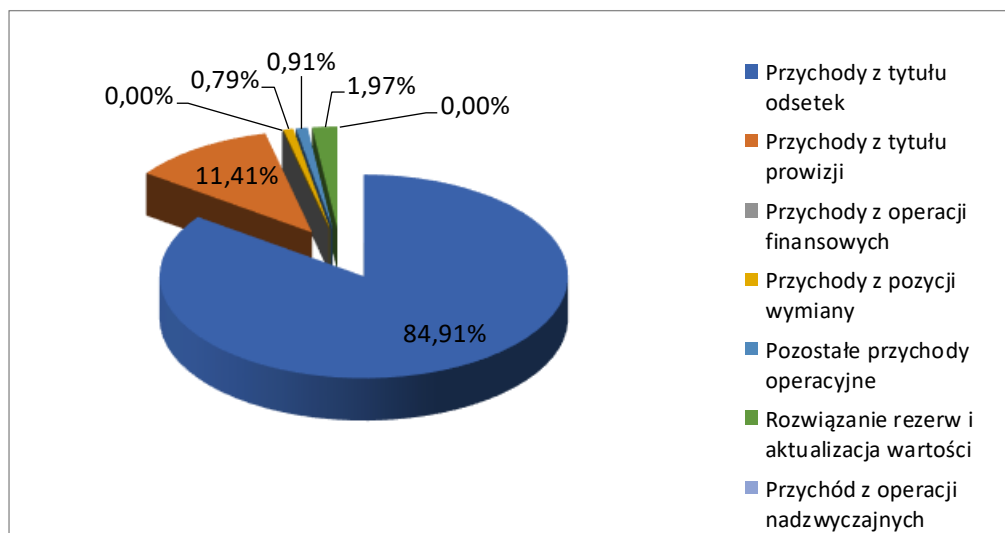
Istotny udział w sumie bilansowej stanowi także wynik finansowy netto (2,31%) w kwocie 8 376 086,94 zł.

Rachunek wyników

Bank osiągnął w 2022 roku łączny przychód w kwocie 24 369 786,76 zł, który wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 152,32%. Podstawowym źródłem przychodów były odsetki stanowiące 84,91% przychodów ogółem. Przyrosły one w stosunku do poprzedniego roku o 230,46% w następstwie dokonanych przez Radę Polityki Pieniężnej podwyżek stóp procentowych w okresie od października 2021 do września 2022 roku. Wzrost przychodu odsetkowego o 14 431 105,25 zł spowodowany był w dużej części wzrostem rentowności lokat w Banku Zrzeszającym. Przychody odsetkowe od sektora finansowego wzrosły o 7 503 191,82 zł.

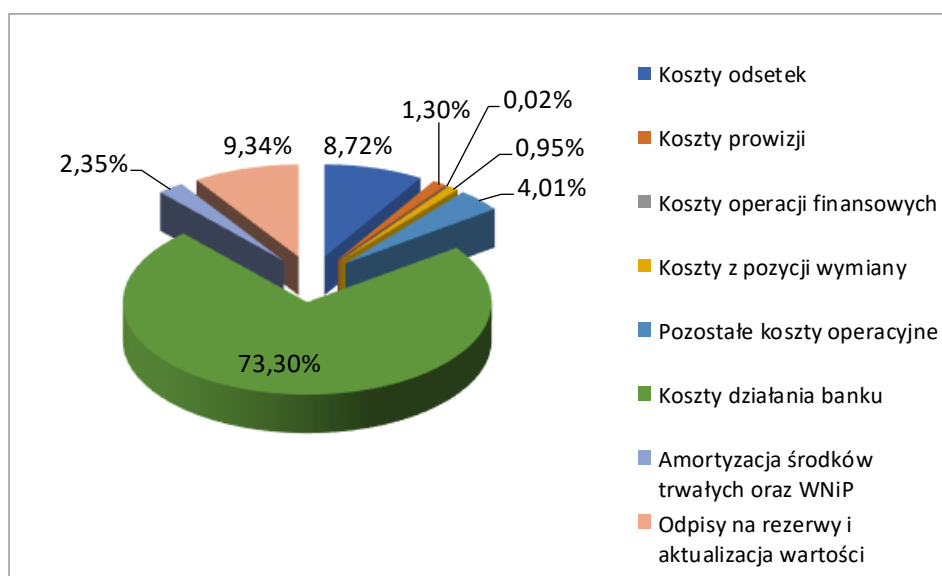
Kolejną grupę przychodów stanowiły przychody prowizyjne (11,41%), które zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego o 3,68%.

Struktura przychodów Banku na dzień 31.12.2022 roku

Koszty Banku wyniosły 13 848 740,82 zł i w stosunku do poprzedniego okresu przyrosły o 98,09%. Głównym elementem kosztów niezmiennie są koszty działania Banku stanowiące 73,30% wszystkich kosztów (w 2021 roku 84,64%), a w nich wynagrodzenia z narzutami stanowiące 50,34% ogólnych kosztów Banku (w 2021 roku 60,79%).

Struktura kosztów Banku na dzień 31.12.2022 roku

Po dokonanych zmianach poziomu stóp referencyjnych Bank podwyższył oprocentowanie depozytów, przy uwzględnieniu rachunku ekonomicznego podjętych działań i możliwości racjonalnego zagospodarowania pozyskanych środków, co spowodowało istotny wzrost kosztów odsetek z 57 756,95 zł w 2021 roku do 1 207 698,90 w 2022 roku. Koszty działania wzrosły o 4 234 132,47 zł, przy czym 1 353 753,99 zł to wpłata dodatkowa na część składkową Funduszu Pomocowego SSO SGB uchwalona przez system ochrony, w celu realizacji uchwały 454/2022 KNF z dnia 02.12.2022 r. w sprawie wydania zalecenia przez KNF na podstawie art. 22n ust. 4 pkt 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających zwiększenia funduszu pomocowego.

W związku z pogarszającą się sytuacją gospodarczą w Polsce i na świecie, Bank dokonał szczegółowej weryfikacji poziomu ozerzerwowania kredytów klientów, których sytuacja ekonomiczna odzwierciedla skutki pandemii jak i podatność na pogorszenie koniunktury. W efekcie tych działań wzrosły rezerwy celowe i odpisy aktualizujące wartość należności odsetkowych, co miało wpływ na obniżenie wyniku finansowego o kwotę 736 497,37zł stosunku do roku ubiegłego.

Tabela nr 5: Wybrane wielkości rachunku zysków i strat

Wybrane wielkości	Dane na 31.12.2021	Dane na 31.12.2022	Dynamika 2022/2021	Zmiana
Wynik z tytułu odsetek	6 203 990,15	19 485 153,45	314,07%	13 281 163,30
Wynik z tytułu prowizji	2 520 052,15	2 600 365,89	103,19%	80 313,74
Wynik na działalności bankowej	8 761 896,11	22 143 875,48	252,73%	13 381 979,37
Koszty działania banku	5 917 359,01	10 151 491,48	171,55%	4 234 132,47
Amortyzacja	149 499,99	324 941,85	217,35%	175 441,86
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	76 792,44	813 289,81	1059,08%	736 497,37
Zysk brutto	2 667 085,30	10 521 045,94	394,48%	7 853 960,64
Podatek	548 857,00	2 144 959,00	390,80%	1 596 102,00
Zysk netto	2 118 228,30	8 376 086,94	395,43%	6 257 858,64

Bank wypracował bardzo dobry **zysk brutto** w kwocie **10 521 045,94 zł**, wyższy o 7 853 960,64zł w stosunku do roku ubiegłego, tj.: o 294,48%.

Po skorygowaniu o podatek dochodowy w wysokości 2 144 959,00 zł (część bieżąca 2 175 679,00 zł a odroczone 30 720,00 zł) **zysk netto** wyniósł **8 376 086,94 zł**, a więc był o 295,43% wyższy od osiągniętego w roku ubiegłym i stanowił 95,48% wielkości założonej w skorygowanym Planie finansowym na 2022 rok. Brak realizacji zamierzonego zysku wynikał z nie ujętych w planie kosztów dodatkowej składki na Fundusz Pomocy SSO SGB uchwalonej w grudniu 2022 roku.

Podstawowe wskaźniki efektywności

Podstawowe wskaźniki efektywności ukształtowały się na lepszym poziomie niż w roku poprzednim.

Tabela nr 6: **Wskaźniki efektywności**

Wyszczególnienie	Dane na 31.12.2021	Dane na 31.12.2022	Różnica/zmiana w %
ROA brutto	0,73%	2,90%	2,17%
ROA netto	0,58%	2,31%	1,73%
ROE brutto	6,43%	24,07%	17,64%
ROE netto	5,11%	19,16%	14,05%
Aktywa na 1 zatrudnionego	7 288 896,73	7 399 848,33	101,52%
Wynik finansowy na 1 zatrudnionego	42 364,57	170 940,55	403,50%

W stosunku do końca grudnia 2021 roku nastąpiła poprawa wszystkich wskaźników efektywności, co wynikało z osiągnięcia wysokiego wyniku finansowego, w następstwie podwyżki stóp referencyjnych oraz podjętych przez Bank działań mających na celu poprawę efektywności funkcjonowania.

Racjonalizacja zatrudnienia wpłynęła także na wzrost wielkości aktywów przypadających na pracownika Banku.

W całym sprawozdawczym okresie Bank zapewniał bezpieczeństwo interesów deponentów, regulował terminowo wszystkie ich dyspozycje, a także zobowiązania wobec pracowników i innych podmiotów.

Bank dbał o zachowanie prawidłowej, wymaganej regulacjami nadzorczymi, płynności finansowej oraz adekwatności kapitałowej.

INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROZEŃ

Bank zarządza ryzykiem w sposób zapobiegający powstaniu zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności, a tym samym wystąpienia groźby upadłości.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym system zarządzania ryzykiem w Banku uwzględnia zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię, w szczególności dotyczy to: procedur w obszarze zarządzania ryzykiem, przyjętych w Systemie limitów,

stosowania działań ograniczających ryzyko wskazanych przez Spółdzielnię w procesach prewencji.

Bank systematycznie podejmuje działania zmierzające do doskonalenia metod ograniczania ryzyk, zapewnienia płynności i bezpieczeństwa zgromadzonych środków.

W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją gospodarczą, zarządzanie ryzykiem wymagało wzmożonej uwagi przy ocenie ryzyka i doskonalenia narzędzi jego szacowania.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Bank uznawał w 2022 roku za istotne w prowadzonej działalności, następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji,
- 3) ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania i utraty reputacji,
- 4) ryzyko walutowe,
- 5) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 6) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli,
- 7) ryzyko kapitałowe, w tym ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- 8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również ryzyka (których nie traktuje jako istotne):

- 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego,
- 2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

1. Ryzyko kredytowe i koncentracji.

Bank zdeponowane przez Klienta środki inwestuje w działalność kredytową, a nadwyżkę środków lokuje głównie w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w inne instrumenty finansowe, w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB. Zarządzanie ryzykiem kredytowym wynikające z obowiązującej w 2022 roku polityki kredytowej realizowano, m.in. poprzez dywersyfikację ryzyka oraz monitorowanie portfela kredytowego. Zarządzanie to koncentrowało się na optymalnym zabezpieczeniu się Banku przed nadmiernym ryzykiem, zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu jak i do łącznego zaangażowania kredytowego, poprzez budowanie portfela kredytowego o zróżnicowanej strukturze sektorowej, branżowej, produktowej. Realizowano to poprzez wprowadzenie odpowiednich procedur kredytowych, a także szeregu limitów. Zgodnie z przyjętą Strategią, Bank utrzymywał w 2022 roku jakość portfela kredytowego, wyrażoną udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż 6%, oraz zapewniał pokrycie rezerwami celowymi i odpisami na odsetki od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%. Bank ograniczał też ryzyko utraty wartości aktywów, wynikające z pozostałych (poza kredytami) aktywów. Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 10% sumy bilansowej i 100% funduszy własnych Banku.

W 2022 roku limity koncentracji zaangażowań oraz sumy zaangażowań Banku, wyznaczone Ustawą Prawo bankowe, nie zostały przekroczone. Ustalone przez Bank wewnętrzne limity ograniczające ryzyko kredytowe były systematycznie monitorowane. Wyznaczony w Strategii Banku udział kredytów zabezpieczonych

hipoteką w wysokości 90% portfela kredytowego był zachowany i na 31 grudnia 2022 roku wyniósł 64,12% portfela.

Łączna wartość bilansowa netto ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości wyniosła na koniec grudnia 2022 roku 71 037,64 zł i stanowiła 44,48% portfela kredytowego ogółem oraz 162,52% kapitału uznanego Banku.

Bank posiadał w portfelu kredytowym kredyty udzielone członkom organów Banku i osobom zajmującym kierownicze stanowiska, których wartość nie może przekraczać 25% kapitału podstawowego Tier I. Łączna suma kredytów, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych takim osobom stanowiła 7,58% kapitału podstawowego Tier I Banku, nie przekraczając przyjętego w artykule 79a Prawa bankowego limitu.

Wskaźnik Texas przedstawiający stosunek kredytów nieobsługiwanych (NPL) wg wartości bilansowej brutto do kapitałów własnych (kapitały własne i skumulowane odpisy aktualizujące) wyniósł na dzień 31 grudnia 2022 roku 7,23%, obniżając się z poziomu 8,41% na koniec 2021 roku.

Udział kredytów nieregularnych w wartości nominalnej ukształtował się na niższym niż w roku ubiegłym poziomie (2,17%) i wyniósł 1,97%, nie przekraczając dopuszczalnego poziomu ryzyka przyjętego regulacjami wewnętrznymi. Poziom utworzonych rezerw celowych był adekwatny do stanu należności zagrożonych i zabezpieczał w pełni ryzyko kredytowe. Bank nie pomniejsza tworzonych rezerw o przyjęte zabezpieczenia.

Poziom ekspozycji kredytowych, w przypadku których zawarto aneks dotyczący zawieszenia spłat zobowiązań kredytowych w związku z epidemią koronawirusa SARS-Cov-2 wyniósł 5 500,33 tys. zł co stanowiło 3,74% portfela kredytowego ogółem w wartości nominalnej. Klienci dokonują spłat zobowiązań kredytowych zgodnie z nowymi harmonogramami spłat, przy czym na dzień 31.12.2022 r. odnotowano jedno opóźnienie w spłacie na kwotę 11,63 tys. zł, natomiast dwóch kredytobiorców, którzy skorzystali z „wakacji kredytowych” zostało przekwalifikowanych do wyższej kategorii ryzyka. Ponadto od 29 lipca 2022 r. obowiązuje ustawa o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, która zawiera przepisy o wsparciu kredytobiorców związane z obsługą kredytów mieszkaniowych. Na dzień 31.12.2022 r. złożonych zostało 100 wniosków o „ustawowe wakacje kredytowe”, co stanowi 30,49% ilości kredytów, do których mogą być one złożone. Wartość bilansowa brutto kredytów, w przypadku których został złożony wniosek o wakacje kredytowe, wynosiła 21 840,95 tys. zł, przy łącznej sumie rat odsetkowych nimi objętych w kwocie 523,02 tys. zł i łącznej sumie rat kapitałowych o wartości 134,08 tys. zł. Bank monitoruje sytuację klientów, którzy wystąpili z wnioskiem o odroczenie terminów spłat zobowiązań kredytowych.

2. Ryzyko płynności.

Podstawowym zadaniem w obszarze zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty, a także zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. Ich łączna kwota powinna stanowić, zgodnie z przyjętą Strategią,

co najmniej 60% pasywów ogółem. Na koniec 2022 roku depozyty przeszło dwukrotnie pokrywały udzielone kredyty (przy czym depozyty stabilne w 168,08%). Na dzień bilansowy stanowiły one 82,54% pasywów ogółem, w tym 64,90% to depozyty złożone przez podmioty sektora niefinansowego, a 17,64% sektora budżetowego.

Bank w przyjętej Strategii zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem finansowania, poprzez uzyskanie środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie jego możliwości.

Na koniec grudnia wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 613,56% a najniższa wartość wskaźnika LCR w 2022 roku wyniosła 321,45% i wystąpiła w dniu 25.04.2022r. W całym sprawozdawanym okresie nie wystąpiły problemy z utrzymaniem wymaganej wielkości wskaźnika. Wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto - wskaźnik płynności długoterminowej NSFR na dzień 31.12.2022r. osiągnął wielkość 178,38%, przekraczając wymagany przepisami poziom. W 2022 roku najniższa wielkość wskaźnika wystąpiła w dniu 30.12.2022 r. i wyniosła 178,32%.

Wysoki poziom wskaźnika pokrycia kredytów powiększonych o majątek trwały bazą depozytową powiększoną o fundusze własne, który na koniec grudnia 2022 roku wynosił 236,96%, świadczy o tym, że Bank posiada na bezpiecznym poziomie źródła długoterminowego finansowania, a więc może rozwijać działalność kredytową.

W 2022 roku sytuacja płynnościowa Banku, pomimo wybuchu wojny w Ukrainie i pogorszenia sytuacji gospodarczej naszego kraju, pozostawała stabilna, wszystkie ustanowione limity były zachowane a Bank posiadał zdolność do terminowego regulowania swoich zobowiązań.

Bank jest członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, który zapewnia płynność i adekwatność kapitałową wszystkim jednostkom, które go tworzą, dlatego też w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

3. Ryzyko stopy procentowej.

Tak jak w latach poprzednich istniejące w 2022 roku niedopasowanie aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych skutkowało niekorzystnym wpływem na wynik finansowy, przy obniżaniu stóp rynkowych. Ryzyko to zmaterializowało się w 2020 roku, po radykalnych obniżkach stóp procentowych, w efekcie których poziom stopy referencyjnej w Polsce przez większość 2021 roku był najniższy w historii. W celu ograniczenia rosnącej inflacji Rada Polityki Pieniężnej od października 2021 roku rozpoczęła cykl podwyżek stóp procentowych, który trwał aż do września 2022 roku. Stopę referencyjną z poziomu 0,10% podwyższono do 1,75% na koniec 2021 i do 6,75% na koniec okresu sprawozdawanego. Działając w środowisku wysokich stóp procentowych, należy liczyć się z możliwością materializacji ryzyka stopy procentowej w najbliższym czasie, co wymaga szczególnej uwagi w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej. Wg danych na koniec 2022 roku, przy równomiernym spadku stóp procentowych o 100 p.b. i aktualnej na dzień analizy strukturze bilansu, obniżenie wyniku odsetkowego wyniosłoby 1 526 tys. zł. Największy wpływ na zmienność wyniku odsetkowego przy spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych ma ryzyko niedopasowania (spadek wyniku odsetkowego o 1 803 tys. zł). W warunkach skrajnych przy obniżeniu stóp o 200 p.b. wpływ na wynik stanowi -3 723,70 tys. zł, a więc 19,11% wyniku odsetkowego na

koniec roku i 8,52% funduszy własnych Banku. Przy takiej wrażliwości wyniku odsetkowego na spadki stóp procentowych, przeprowadzony na dzień 31.12.2022r. test warunków skrajnych wskazał na konieczność szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej o wartość 1 538,19 tys. zł, co stanowiło 3,52% funduszy własnych, a więc nie przekraczało limitu alokacji kapitału na ryzyko stopy procentowej w wysokości 7,00% funduszy własnych. Podwyżki stóp procentowych wpłynęły na wzrost wyniku odsetkowego nie odnotowany w ostatnich latach.

4. Ryzyko walutowe

Poziom ryzyka walutowego w Banku w okresie sprawozdawczym był, tak jak w poprzednich latach, niski, co wynikało z faktu, że działalność walutowa stanowiła niewielki wycinek działalności Banku - aktywa walutowe wynosiły, na koniec 2022 roku, 2,04% aktywów ogółem wobec 2,29% na koniec 2021 roku. Mikroskala prowadzonej działalności walutowej w połączeniu z zarządzaniem opartym o zasadę nie wystawiania się na wysoką ekspozycję na ryzyko walutowe oraz utrzymywanie wysokiej puli środków płynnych w walucie ogranicza poziom ryzyka walutowego.

Wszystkie wyznaczone limity w obszarze ryzyka walutowego zostały zachowane. Najwyższa całkowita pozycja walutowa w 2022 roku stanowiła zaledwie 0,28% funduszy własnych Banku, ustalonych na dzień wystąpienia tej pozycji i w 13,95% wykorzystwała limit pozycji całkowitej. Natomiast najwyższa realizacja limitów dla indywidualnych pozycji w EUR, USD i GBP wyniosła odpowiednio 18,01%, 28,76% i 14,70% ustalonych limitów.

Bank dąży do minimalizacji ryzyka związanego z wahaniami kursów walut starając się utrzymać jak najniższe pozycje walutowe. Całkowita pozycja walutowa w minionym okresie nigdy nie generowała ryzyka rynkowego i nie przekraczała wyznaczonej, w tym zakresie normy. Przeprowadzony test warunków skrajnych nie wskazał na konieczność tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego w przypadku wystąpienia sytuacji skrajnej, jaką byłby spadek kursu walutowego o 45% i utrzymywanie się takiej sytuacji przez 12 miesięcy.

5. Ryzyko operacyjne

W roku sprawozdawczym Bank monitorował ryzyko operacyjne głównie poprzez zbieranie informacji o incydentach ryzyka operacyjnego i o poniesionych stratach z tego tytułu. Ryzyko to utrzymywane było na poziomie akceptowalnym, w związku z tym w 2022 roku nie występowała konieczność podejmowania dodatkowych, szczególnych działań ograniczających ryzyko. Poniesione straty bezpośrednie w całym roku wyniosły łącznie 137 960,05 zł, co stanowiło 15,78% tolerowanych przez Bank strat rocznych wyznaczonych w Strategii, przy czym straty odzyskane stanowiły 134 387,50 zł. Wyznaczone limity w obszarze ryzyka operacyjnego nie były przekroczone, zarówno w zakresie łącznego limitu alokacji funduszy na ryzyko operacyjne i ryzyko zgodności, a także w zakresie globalnego limitu strat rocznych ogółem jak i w poszczególnych kategoriach ryzyka.

W Banku występuje średni poziom ryzyka operacyjnego, na co wpływa fakt, że Bank prowadzi tylko podstawową działalność bankową i rozwija się w umiarkowanym tempie, natomiast cyberzagrożenia podwyższają ten poziom w całym sektorze bankowym.

W efekcie szczegółowej analizy zdarzeń jakie zostały zarejestrowane w Banku w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego, przeprowadzonej samooceny oraz oceny ryzyk związanych z transakcjami płatniczymi, podejmowane były w 2022 roku działania mające na celu ograniczenie możliwości i zakresu zmaterializowania się ryzyka operacyjnego w przyszłości. Wprowadzono dodatkowe mechanizmy kontrolne, w tym systemowe oraz przeprowadzone zostały szkolenia w obszarach, w których ujawniono najistotniejsze nieprawidłowości. W następstwie przeprowadzonej analizy zdarzeń w otoczeniu Banku zwiększono częstotliwości komunikatów ostrzegawczych o nowych metodach oszustw w przestrzeni internetowej.

Bank utworzył rezerwę na ryzyko ogólne w kwocie 5 600 000,00 zł, przeznaczoną na absorpcję strat związanych między innymi z prowadzeniem działalności operacyjnej, która stanowi istotny bufor ochronny dla kapitałów w sytuacji wystąpienia znacznej, nieoczekiwanej straty w obszarze tego ryzyka.

6. Ryzyko braku zgodności

Profil ryzyka braku zgodności ustalany jest m.in. na podstawie analizy danych zawartych w rejestrze naruszeń compliance.

Ocena poziomu ryzyka braku zgodności, w oparciu o dane ilościowe, szacowanie jakościowe oraz prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych niezgodności, potencjalnych skutków finansowych jak i niefinansowych wskazała, że:

- 1) poziom ryzyka narażenia Banku na ryzyko braku zgodności jest niski i akceptowalny dla Banku;
- 2) skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz ogólnie przyjętych standardów postępowania uznać można za dopuszczalne;
- 3) nie stwierdzono znacznego pogorszenia się profilu ryzyka braku zgodności;
- 4) nie odnotowano znaczących ani krytycznych incydentów naruszenia ryzyka braku zgodności;
- 5) nie odnotowano zdarzeń charakteryzujących się wysoką częstotliwością występowania oraz wysokimi kosztami.

Natomiast, w celu utrzymania tego ryzyka na dotychczasowym poziomie oraz w celu unikania występowania skutków niefinansowych (np. utraty dobrej reputacji), w Banku wskazano konieczność kontynuowania podjętych w latach wcześniejszych działań, a więc m.in.: przeprowadzania szkoleń wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń w obszarach nieprzestrzegania przepisów wewnętrznych, testowania przyjętych mechanizmów kontrolnych oraz zwiększenia ilości testowania poziomego i pionowego w obszarach o największej ilości występujących błędów wynikających z nieprzestrzegania przepisów wewnętrznych, bieżącego dostosowywania regulacji do zmian przepisów prawa, bieżącego aktualizowania wiedzy pracowników, przeprowadzania szkoleń wewnętrznych. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano naruszenia obowiązujących procedur i standardów obsługi sprzedażowej i posprzedażowej w zakresie bancassurance. W 2022 roku Bank nie prowadził spraw sądowych i nie poniósł żadnych kosztów w wyniku niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw sądowych.

W 2022 roku nie wystąpiły w Banku konflikty interesów. W Banku obowiązują, zasady etyki określające normy i standardy etyczne postępowania członków organów i pracowników Banku. Nie stwierdzono przypadków naruszania zasad etyki.

7. Ryzyko kapitałowe

Bank kształtuje rozmiar działalności na poziomie adekwatnym do wielkości posiadanych funduszy własnych.

Kapitał założycielski Banku przekraczał wymagany poziom 1 mln Euro a więc 4 689 900,00 Euro według kursu średniego ogłaszanego przez NBP i stanowił kwotę 36 560 930,94 zł. Bank utrzymuje sumę funduszy własnych na poziomie nie niższym niż suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, czego wyrazem jest poziom współczynników kapitałowych. W całym 2022 roku łączny współczynnik kapitałowy jak i wewnętrzny współczynnik kapitałowy znajdowały się na wysokim poziomie i wynosiły na koniec roku 29,31% i 25,26%. Tak wysoki poziom współczynników pozwala przyjąć, iż fundusze własne Banku zabezpieczają poziom wszystkich zidentyfikowanych ryzyk uznanych za istotne.

Wskaźnik dźwigni finansowej także kształtował się przez cały rok na wysokim poziomie a na koniec roku wyniósł 20,08%. Bank przez cały 2022 rok realizował przyjęte długoterminowe cele kapitałowe określone w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego. Ustalone przez Bank limity alokacji kapitału, w zakresie poszczególnych ryzyk występujących w działalności bankowej, były przez cały rok zachowane. W strukturze funduszy niezmiennie od wielu lat przeważa kapitał podstawowy, przy dominującym udziale w nim funduszu zasobowego. Bank monitoruje spełnianie nowych wymogów nałożonych przez BFG w postaci wskaźników MREL-TREA i MREL-TEM. W okresie ich obowiązywania Bank nie miał problemów z ich dotrzymaniem.

ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2022

W 2022 roku Bank kontynuował realizację strategii przyjętej na lata 2021-2025. Wyznaczony w niej cel strategiczny to:

- unowocześnienie wizerunku Banku na rynku lokalnym,
- klientocentryczność,
- digitalizacja.

Rynek, na którym powinien dalej rozwijać się Bank to sektor rolnictwa, sektor nieruchomości, JST, małych i średnich przedsiębiorstw, mikroprzedsiębiorstw oraz detaliczny, który do tej pory był w miarę stabilnym i przewidywalnym rynkiem rozproszonego ryzyka oraz rynkiem perspektywnym. W aktualnej sytuacji gospodarczej cechującej się awersją do dalszego zadłużania rozwój działalności kredytowej jest dużym wyzwaniem.

Wybuch wojny w Ukrainie w lutym 2022 roku istotnie wpłynął na otoczenie gospodarcze i środowisko operacyjne, w jakim funkcjonuje Bank. Aktualnie bezpośredni wpływ wojny na działalność operacyjną Banku, w tym na jakość portfela kredytowego nie jest istotny. Natomiast działania rządu mające ograniczyć koszty finansowania kredytów mieszkaniowych wprowadzone Ustawą z dnia 7 lipca 2022r. o finansowaniu społecznym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom spowodowały negatywny wpływ na wynik finansowy brutto Banku w 2022 roku, w oszacowanej wysokości na poziomie 523,02 tys. zł, co stanowił 1,20% funduszy własnych Banku.

W sprawozdawanym okresie kontynuowano działania mające na celu promowanie postaw proekologicznych, poprzez korzystne warunki kredytu EKO! dla klientów

indywidualnych, umożliwiającego finansowanie eko-inwestycji, m.in. fotowoltaiki, pomp ciepła, wymiany stolarki okiennej, sprzętu AGD starej generacji na AAA++ oraz kredytu „Czyste Powietrze” z dotacją z NFOŚiGW. Kredyt „Czyste Powietrze”, to kredyt, dzięki któremu klienci będą mogli sfinansować, między innymi wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła (na paliwo stałe) na nowoczesne, spełniające najwyższe normy.

Bank w swojej działalności uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju już od kilku lat wprowadzając elektroniczny obieg dokumentów w coraz to nowych obszarach działania. W 2022 roku Bank wdrażał proces monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń dla systemu Novum EOD. Proces ten pozwolił, w znacznej części zautomatyzować prace analityczne w tym obszarze, eliminując zbędny obieg dokumentów papierowych. Wdrożono także proces elektronicznego generowania aneksów do umów kredytowych, związanych z Rozporządzeniem BMR oraz Planem awaryjnym BMR. Bank podejmuje także szereg innych działań, które sprzyjają ochronie środowiska nie przekładających się bezpośrednio na efektywność ekonomiczną. Są to między innymi: segregacja odpadów, promocja idei ograniczania zażycia papieru czy energii elektrycznej, np. poprzez zastąpienie części komputerów przez laptopy, które są mniej energochłonne.

Z uwagi na popandemiczne zmiany zachowań klientów, Bank rozwijał funkcjonalności zdalnych kanałów dostępu, aby klienci mogli jak najwięcej dyspozycji realizować bez wychodzenia z domu (np. w aplikacjach mobilnych wprowadzono usługę Blik na telefon). Dla zagwarantowania niezawodnego dostępu do usług bankowości elektronicznej zastąpiono łącze DSL o prędkości 10 MB/s łączem światłowodowym o prędkości 30 MB/s firmy Orange, dzięki temu elektroniczne kanały dostępu są obecnie obsługiwane przez dwa łącza światłowodowe dwóch różnych dostawców.

Dobre wyniki finansowe pozwoliły na doinwestowanie obszaru IT. W 2022 roku zainstalowano drugi serwer do obsługi Internet Banking, zakupiono nowy serwer terminalowy, serwer plików NAS, a także niezbędne oprogramowanie z tym związane. Dążąc do bardziej elastycznego organizowania pracy zakupiono kolejne 12 komputerów przenośnych.

Działalność sponsoringowa od lat jest ważnym elementem strategii marketingowej Banku. W okresie sprawozdawczym Bank uczestniczył w regionalnych imprezach sportowych i rekreacyjnych, przekazując środki, między innymi na:

- Człuchowski Bal Świąteczny i festiwal Katolicy na ulicy, które były organizowane przez Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga,
- wsparcie klubów i organizacji sportowych oraz dofinansowanie organizowanych przez nie konkursów, turniejów, imprez i obozów,
- dofinansowanie sprzętu ratownictwa technicznego dla ochotniczych straży pożarnych,
- imprezy samorządowe, w tym: dożynki, festyny rodzinne, powiatowe mistrzostwa w lepieniu pierogów,
- inicjatywy społeczne i charytatywne (dzień dziecka, piknik rodzinny).

Bank w 2022 roku nie skorzystał z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych.

W roku sprawozdawczym w Banku były przeprowadzone dwa audyty wewnętrzne bezpośrednie o charakterze kompleksowym przez Spółdzielczy System Ochrony

SGB. Pierwszy w zakresie ryzyk istotnych, z wyłączeniem ryzyka kredytowego, został przeprowadzony w dniach 23 maja do 03 czerwca na datę 31.03.2022 r. i dotyczył okresu od 31.03.2021 do 31.03.2022 r. Po przeprowadzonym audycie wydanych zostały 9 zaleceń ocenionych jako „ważne” w obszarze ryzyka operacyjnego. Wszystkie są realizowane zgodnie z planem. Drugi audyt polegający na ocenie bezpieczeństwa teleinformatycznego został przeprowadzony w dniach 23-27 maja na datę 23 maja 2022 roku i obejmował okres od 01 grudnia 2020 r. do 20 maja 2022 roku. W dniu 13 lutego 2023 roku wydano 10 zaleceń z oceną ryzyka „ważne” w obszarze organizacji zarządzania infrastrukturą teleinformatyczną, organizacji obszaru IT i zarządzania uprawnieniami. Harmonogram realizacji zaleceń został przyjęty przez Zarząd w dniu 15 lutego 2023 roku.

Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie Delegatura w Bydgoszczy przeprowadził w dniach od 31 października do 18 listopada 2022 roku ustawową lustrację pełną, na podstawie art. 91 ustawy z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze. Lustracja obejmowała okres od 30.06.2019 roku do 30.09.2022 roku. W marcu 2023 roku Bank otrzymał protokół z lustracji pełnej nie zawierający uwag do kontrolowanego obszaru. Wystąpienie polustracyjne zostanie przedstawione na marcowym posiedzeniu Zgromadzenia Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Człuchowie.

PRZEWIDYWANIA ROZWOJOWE BANKU W 2023 ROKU

Skutki pandemii, wybuch wojny w Ukrainie, zaburzenie łańcucha dostaw, wysoka inflacja wywołały wielkie i uzasadnione obawy o stan gospodarki i podstawy dalszego wzrostu gospodarczego, zarówno w skali globalnej jak i lokalnej. Trudno także ocenić skalę oddziaływania na polską gospodarkę podejmowanych interwencji przez Rząd i NBP. W następstwie wysokiej inflacji firmy i konsumenci mocno odczuwają wzrost cen produktów i surowców, w tym paliw i energii, które mają kluczowe znaczenie dla wszystkich sektorów gospodarki i powodują spiralę inflacyjną. Jednocześnie słabszy kurs polskiej waluty dodatkowo podsyca i tak wysoką inflację, która średniorocznie może stanowić około 20 procent. Siła nabywcza gospodarstw domowych wyraźnie słabnie, co będzie powodować obniżenie wzrostu gospodarczego, w tym roku oraz może wpłynąć na pogorszenie spłacalności kredytów.

W efekcie wysokich stóp procentowych wyniki banków są wysokie, jednakże dużym zagrożeniem dla stabilności polskiego systemu finansowego w 2023 roku jest pogorszenie jakości i wartości portfela kredytowego. Na utratę wartości portfela wpływ będą miały zarówno: pogorszenie się sytuacji finansowej kredytobiorców, podwyższone stopy procentowe, osłabienie PLN, jak i pogorszenie perspektyw wzrostu gospodarczego.

Plan finansowy na 2023 rok przyjęty został w styczniu bieżącego roku i zakłada umiarkowany rozwój działalności, przyjmując rozwoju działalności kredytowej na poziomie niższym niż wskazywałaby na to struktura bilansu, z uwagi na oczekiwane dalsze pogłębienie się spadku popytu na kredyty. W związku z tym, Plan finansowy na ten rok wyznacza wzrost sumy bilansowej o 7,94%, natomiast tempo rozwoju działalności kredytowej zostało wyznaczone na poziomie 3,5%, przy założonym wskaźniku jakości kredytów w wysokości 3,00%. Zysk brutto założono w wysokości 8 953,00 tys. zł, uwzględniając korzystny wpływ wzrostu stóp procentowych na wynik odsetkowy. Niestety trudna do przewidzenia sytuacja

gospodarcza oraz pogłębiająca się ingerencja państwa w system bankowy, podnosząca koszty i ryzyko działania sektora oraz rosnąca niespójność polityki gospodarczej, zwiększająca awersję banków do podejmowania ryzyka może istotnie zmienić wszystkie założone wskaźniki.

W bieżącym roku są przewidywane dalsze nakłady w obszarze IT, w tym zakup serwera baz danych, wdrożenie trwałego nośnika, zmiana strony internetowej, zakup bankomatu w jednej z placówek. Przewidywane są także niezbędne nakłady na utrzymanie bezpieczeństwa IT na wymaganym poziomie. W związku ze zwiększeniem zakresu usług świadczonych klientom przez kanały zdalne i szybkim postępem technologicznym, wysokim zagrożeniem cyberprzestępczością, Bank nie przewiduje ograniczeń nakładów w tym obszarze.

Kontynuując kierunek przyjęty w latach poprzednich poniesione zostaną dalsze nakłady związane z elektronizacją obiegu dokumentów.

Jednocześnie Bank w 2023 roku zakłada jak najszerzy udział w projektach podejmowanych przez SGB-Bank mających na celu „mobilne przyspieszenie”, poprawę efektywności funkcjonowania i konkurencyjności banków spółdzielczych na rynku. Automatyzacja procesów obsługi klienta z wykorzystaniem systemów wspierających sprzedaż oferowanych przez Bank Zrzeszający jest jednym z priorytetowych działań przewidzianych w 2023 roku, w tym wdrożenie możliwości sprzedaży kredytów gotówkowych.

INFORMACJA DODATKOWA

Bank ogłasza w sposób ogólnie dostępny, opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Prawa bankowego.

Zarząd Banku przyjął i zobowiązał się w zakresie swoich kompetencji do stosowania zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku (Dz. Urz. KNF poz.17). Odpowiednia regulacja została przyjęta w Banku w 2021 roku zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru i specyfiki działalności Banku, a także jego możliwości technicznych i organizacyjnych. Bank dokonał oceny stosowania zasad ładu korporacyjnego, która została zawarta w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej za 2021 rok i przyjęta przez Zgromadzenie Przedstawicieli w 2022 roku.

Bank wprowadził przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, która określa zasady przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń (w tym członkom Zarządu). Informacje o polityce wynagrodzeń oraz o kształtowaniu się wynagrodzeń podlegają upublicznieniu w ramach ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych i wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom.

Bank wprowadził Politykę oceny odpowiedności kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, a także Politykę odpowiedności kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Człuchowie. Zarówno Członkowie Rady jak i Zarządu zostali objęci oceną

odpowiedniości w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i uzyskali pozytywną ocenę zarówno indywidualną jak i kolegiąlną.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy,
- sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie zawiera prawdziwy obraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń,
- ustalając zdolność Banku do kontynuowania działalności, uwzględnione zostały wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej jeden rok od dnia bilansowego, a kontynuacja działalności Banku jest w tym okresie niezagrożona, chociaż trudna sytuacja gospodarcza Polski może wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Banku.

Człuchów, dnia 09 marca 2023 r.

ZARZĄD

Banku Spółdzielczego w Człuchowie

Prezes Zarządu - Mariola Mikołajczyk

Wiceprezes Zarządu - Barbara Makowska

Wiceprezes Zarządu – Kinga Przełożna